

**YIRMİNCİ YÜZYILDA KÜLTÜR VE BİLİM TARİHİMİZİN ÜÇ HEKİM
MUHAFIZI: (PROF. DR. FERİDUN NAFİZ UZLUK)**

***THREE PHYSICIAN GUARDS OF OUR HISTORY OF CULTURE AND
SCIENCE IN THE TWENTIETH CENTURY: (PROF. DR. FERIDUN NAFİZ
UZLUK)***

*Hüsrev HATEMİ**

20. yüzyılda ve özellikle Bağımsızlık Savaşından sonra, kültür ve bilim tarihimizi araştıran, öğreten ve savunan üç Tıp mensubu hekim yaşadı. Bu hekimler Dr. Osman Şevki Uludağ, Prof. Dr. Süheyl Ünver ve Prof. Dr. Feridun Nafiz Uzluk'tur. 1902 yılında Konya'da doğdu.

Birinci Dünya Savaşı yıllarında liseliydi. 1919'da Tıp Fakültesine girdi. 1925 yılında mezun oldu. Mesleğiyle ilgili olan hizmetleri tamamladıktan sonra 1932 yılında kendi imkânlarıyla Almanya'ya gitti. Münih Tıp Fakültesinde Bakteriyoloji ihtisası yaparak Hamburg Eppendorf Hastahanesinde Tropikal Hastalıklar alanında sertifika aldı.

1935 yılında yurda döndü. On yıl, ihtisas konularında devlet hizmetinde bulundu ve 1946 yılında kurulan Ankara Tıp Fakültesi'nin Tıp Tarihi hocalığına atandı.

1946'dan önce de Tıp Tarihi ve Mevlevilik hakkında incelemeler ve yayınlar yapmıştı. İkinci Dünya Savaşı'nın yoklukları içinde, 1940 yılında Ankara'da bir matbaa kurmuş ve tasavvuf tarihi açısından çok önemli yayınlar yapabilmişti (Mevlânâ'nın Mektupları, Sultan Veled Divanı gibi). 1972 yılında emekli oldu ve 1974 yılında Konya'da vefat etti.

* Prof. Dr., İstanbul/Türkiye.

Feridun Nafiz Uzluk'un üslubu her zaman nesnel (objektif) ve cesur olmuştur. Bu yıl tıpkı baskısı yapılan Tanrıdağ dergisinin 1. sayısında (8 Mayıs 1942) yayınlanan "Karamanoğulları için söylenmiş iki ağıt" başlıklı yazısında bu karakteri belirlemektedir. Günümüzde bile Fatih "eleştirilemeyen" sultanlardandır.

1942 yılı şartlarında, Fatih'in Karamanlı binalarını yakıp yıktırıldığını ve İstanbul'da Bizans yapılarına hoşgörü ile bakarken, Lârende bir şehirdeki İslam yapılarına hiç acımadığını söylemek medeni cesâret sayılır. Bu cümleler yanında yine Fatih'ten bahsederken "Feth-i Celit'in büyük kahramanı" diyerek edepli davranmayı da ihmal etmez.

İkinci bir örnek Mevlânâ ve Yunus Emre Yazısı

1966'da, sahibi Hamdullah Suphi Tanrıöver ve Yayın Müdürü Fethi Erden olan Türk Yurdu dergisi (319 Sayı, Ocak 1966) Yunus Emre Özel Sayısı olarak yayınlanmıştır.

Bu özel sayıya verdiği Mevlânâ ve Yunus Emre başlıklı yazısında, yine dürüstlükten ve medeni cesâretinden vazgeçmeyerek, Yunus'un değerini kabul etmekle birlikte, Yunus'un Mevlânâ için "uzun yazmışsın ben yazsam –ete kemiğe büründüm Yunus diye göründüm- derdim" menkıbesinin târihi değeri olmadığını, ayrıca Mevlânâ'nın "mânevi mertebelerin hangisine yükseldimse bu Türkmen kocasını benden önde yürür gördüm" sözünün de tarihi değeri olmadığını, Mevlânâ'nın ölümünden çok sonra 16. yüzyılda Şeyh Üftade'nin bir rü'yâsı olduğunu birdirmektedir.

Feridun Nafiz Uzluk, sâdece hekim ve Tıp tarihçisi değil, değeri yeterince bilinmemiş, Müslüman bir şarkiyatçıdır.

KAYNAKÇA

Prof. Dr. Ayten Altıntaş Arşivi

Tanrıdağ Dergisi, C. 1, S. 1, 8 Mayıs 1942 s. 6-8.

Türk Yurdu Dergisi, Ocak 1966 Yunus Emre Özel Sayısı s. 8-12.